

Změny v dostupnosti pobytových služeb pro seniory

Český statistický úřad (ČSÚ) zveřejnil koncem roku 2021 některé nové údaje o kapacitách zejména pobytových sociálních služeb, což je příležitostí k tomu, podívat se na to, jak se v uplynulém období změnila dostupnost především pobytových sociálních služeb pro seniory. Dále také můžeme odpovědět na otázku, zda jednotlivé kraje, které jsou zodpovědné za zajištění dostupnosti sociálních služeb, reagují na aktuální demografické trendy.

■ **Text: Ladislav Průša, CSc.,**
proděkan pro vědu a tvůrčí činnost,
Fakulta veřejných politik
Slezské univerzity v Opavě
Ing. Jiří Horecký, Ph.D., MBA,
prezident APSS ČR

Při hodnocení rozsahu poskytovaných sociálních služeb v jednotlivých regionech a jejich dostupnosti je nutno mít na zřeteli, že při hodnocení jejich vybavenosti nelze uplatňovat stejná hlediska na celém území republiky. Je totiž důležité vzít v úvahu řadu objektivních charakteristik determinujících určité rozdíly vyplývající např. z:

- míry urbanizace;
- věkové, kvalifikační, profesní a sociální struktury obyvatelstva na daném území a z náboženských specifik jednotlivých regionů;
- struktury osídlení jednotlivých územních celků, z velikosti obcí a z hustoty obyvatelstva;
- míry realizace tradičních funkcí rodiny v péči o staré občany;
- nejružnějších sociologických změn probíhajících ve společnosti, zejména rozpad vícegeneračního soužití rodin.¹

Je pravděpodobné, že pokles kapacit v domovech pro seniory ve většině krajů byl způsoben především transformací těchto zařízení na domovy se zvláštním režimem, proto je vhodné posuzovat změny ve vývoji kapacit obou těchto zařízení souhrnně a současně tyto změny konfrontovat se

Tabulka: Kapacity pobytových sociálních služeb pro seniory v letech 2015 a 2020

	Domovy pro seniory		Domovy se zvláštním režimem	
	2015	2020	2015	2020
Česká republika	37 200	36 465	15 494	22 192
Hlavní město Praha	2 429	2 768	544	1 321
Středočeský kraj	5 113	5 294	2 097	3 042
Jihočeský kraj	3 033	2 945	773	973
Plzeňský kraj	1 797	1 665	789	1 473
Karlovarský kraj	858	801	489	601
Ústecký kraj	3 553	3 276	1 855	2 528
Liberecký kraj	950	1 067	380	969
Královéhradecký kraj	2 364	2 366	635	837
Pardubický kraj	2 067	2 053	1 087	1 170
Kraj Vysočina	2 193	1 896	642	1 067
Jihomoravský kraj	2 946	2 680	2 938	3 227
Olomoucký kraj	2 600	2 607	710	1 110
Zlínský kraj	2 625	2 418	1 012	1 349
Moravskoslezský kraj	4 672	4 629	1 543	2 525

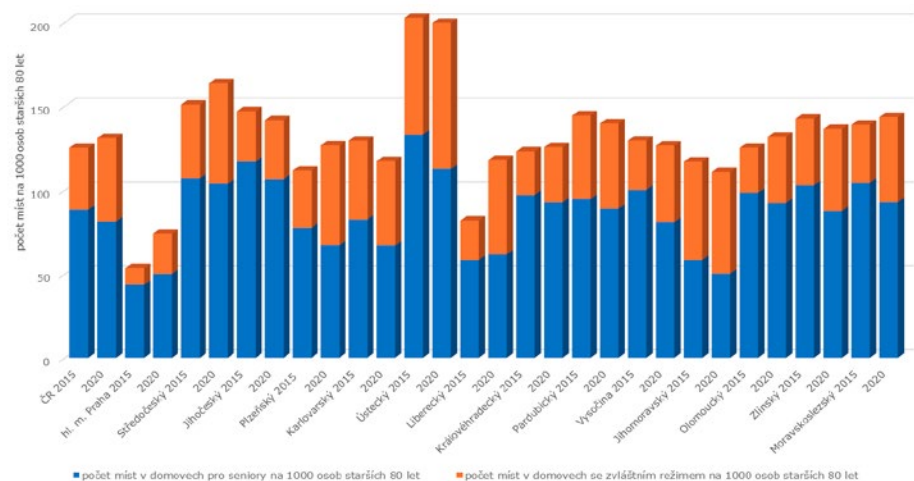
Zdroj: ČSÚ, 2021, vlastní zpracování

změnami ve věkové struktuře obyvatelstva.

Uvedené zobrazení ukazuje, že na aktuální demografické trendy reagují jednotlivé kraje odlišně. Zatímco v polovině krajů se dostupnost těchto služeb v relaci na 1000 osob starších 80 let zvýšila, v polovině krajů naopak dostupnost těchto služeb klesla. Relativně největší nárůst dostupnosti lze v uplynulém období zaznamenat v hlavním městě Praze

a v Libereckém kraji, je však nutno poznamenat, že v roce 2015 byla v těchto krajích dostupnost těchto služeb na relativně nejnižší úrovni. Vzhledem k očekávaným trendům ve vývoji nejstarší věkové skupiny obyvatelstva je tak nutno trvale sledovat dostupnost jednotlivých sociálních služeb pro seniory a ve střednědobých plánech rozvoje sociálních služeb těmto otázkám věnovat zvýšenou pozornost.

Graf: Změny v dostupnosti pobytových sociálních služeb pro seniory v letech 2015 a 2020

¹ Viz JEŘÁBKOVÁ, V. a L. PRŮŠA. Příspěvek na péči. Praha: VÚPSV, 2013. ISBN 978-80-7416-145-2.

Zdroj: ČSÚ, 2021, vlastní zpracování